

*Dynamisk formuerett del III:
Konkursrett
Professor Erik Røsæg
erik@rosaeg.no
rosaeg.no*

Pensum og læringskrav

- *Hva en konkurs innebærer*
- *Hva som skal til for at konkurs åpnes, insolvensbegrepet*
- *De sentrale reglene om debitors kontrakter. Boets inntreden i kontraktene.*
- *Grunnleggende regler om omstøtelse*

Hvorfor er konkurs viktig for alle jurister?

- *Pengeproblemer er vanlig*
- *Hva skjer om klienten går konkurs?*
- *Hva skjer om klientens partner eller medkontrahent går konkurs?*
- *Mulig å sikre seg*

*De sterkestes rett,
myndighetsutøvelse eller
sosialpolitikk?*

Forskjellige typer gjeldsforfølgning

- Konkurs (kkl del 2)
- Tvangsakkord (kkl kap VI og XIV)
- Gjeldsforhandling (kkl del 1)
- Rekonstruksjon (lov nr 38/2020)
- Gjeldsordning (lov nr 99/1992)

- Utlegg (tvangsl kap 7 og pantel kap 5)

Oversikt over hovedproblemene

- *Prosedyre og åpningsvilkår*
- *Hva skal dras inn i gjeldsforfølgningen?*
 - *Det debitor eier. Kontrakter.*
 - *Det som ekstingveres*
 - *Det som omstøtes*
- *Hvordan skal midlene fordeles?*

Prosedyre og åpningsvilkår

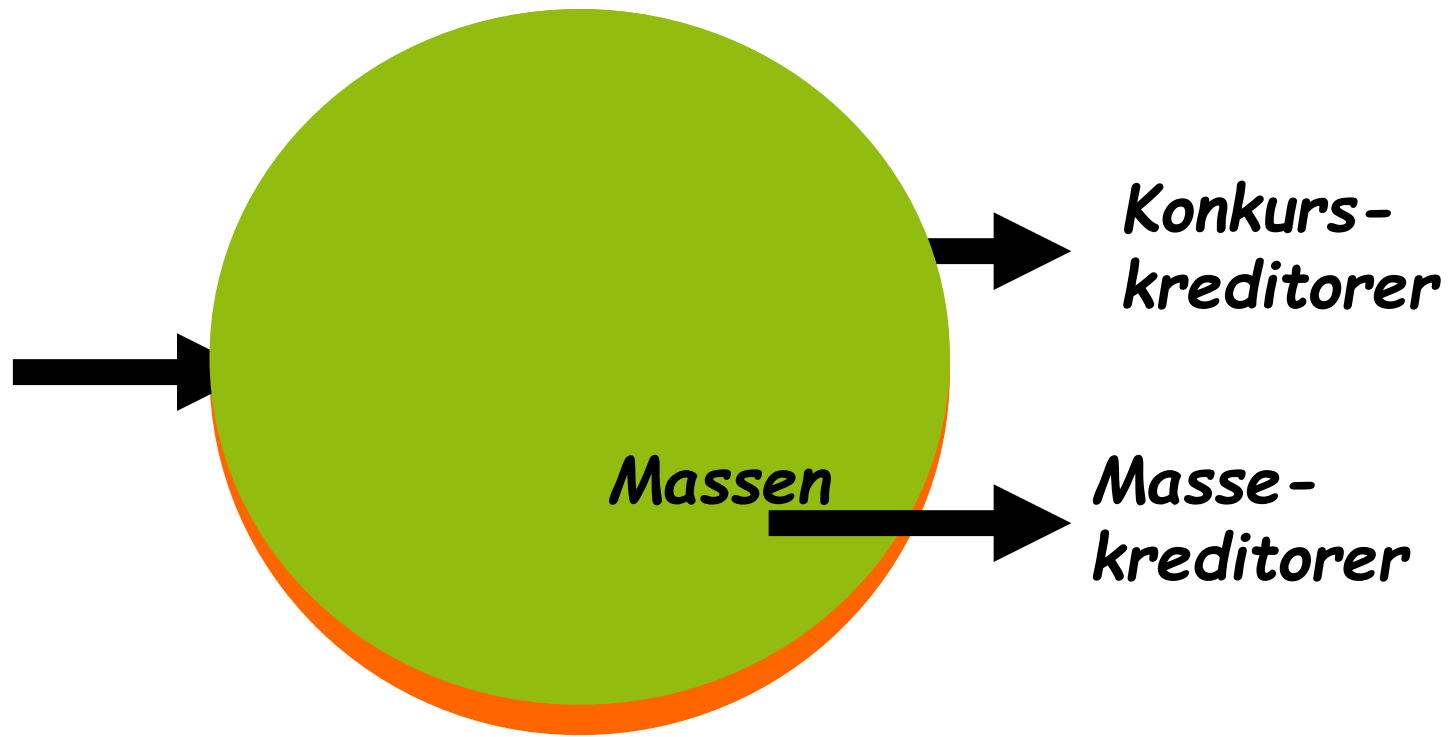
Noen nøkkelbegreper

- *Debitor/ skyldner*
- *(Tvangs)kreditor/ kravshaver*
- *Konkursfordringer*
- *Separatister*
- *Bo og masse*

Bo og masse

**Debitor
personlig**

Boet

- *Begjæring (kkl § 60)*
- *Omkostninger (kkl §§ 67 og 73)*
 - *Begrenset i forskrift til 50 R*
- *Konkursåpning (kkl §§ 70 fg)*
- *Skiftesamling (kkl §§ 92 fg; 98)*
- *Kreditorutvalg og bostyre (kkl § 83)*
- *Revisor (kkl § 90)*
- *Tingrettens rolle (kkl §§ 99 og 120 fg)*
- *Rådighetsforbud (kkl §§ 75 og 100)*

Behandlingen

- **Inndragning av aktiva (kkl § 118)**
- **Fortsatt drift (kkl § 119)**
- **Prøving av fordringene (kkl § 111)**
- **Realisering av aktiva (kkl § 117 og deknl § 8-15)**
- **Abandonering (kkl §§ 117a fg)**
- **Utlodning (kkl kap XV)**

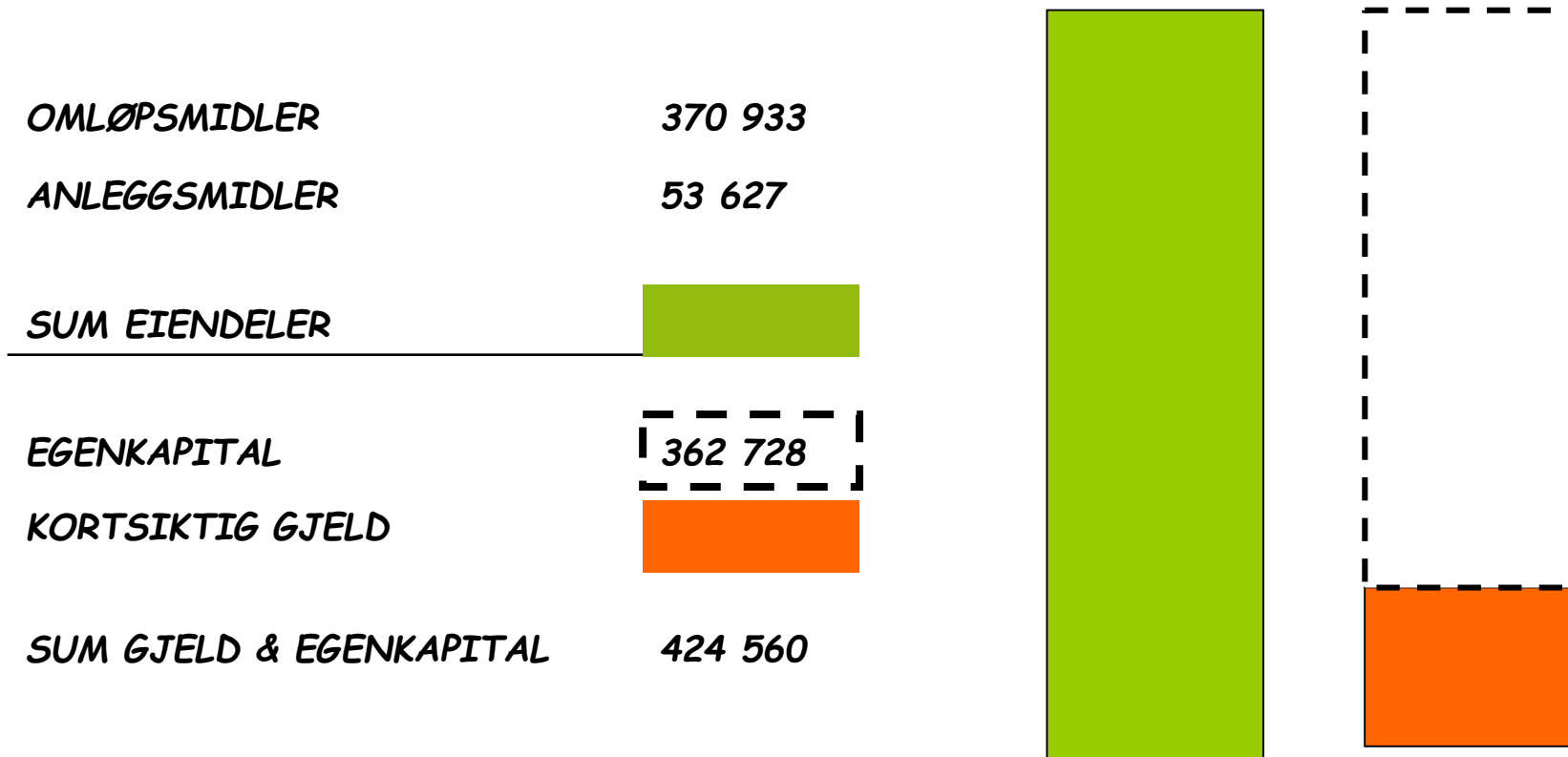
Avslutningen

- *Innstilling (kkl § 135)*
- *Avslutning (kkl §§ 137 og 74)*
- *Etterutlodning etc (kkl §§ 129 og 139)*
- *Sletting av selskap (kkl § 138)*
- *Vedvarende heftelse (deknl § 6-6)*

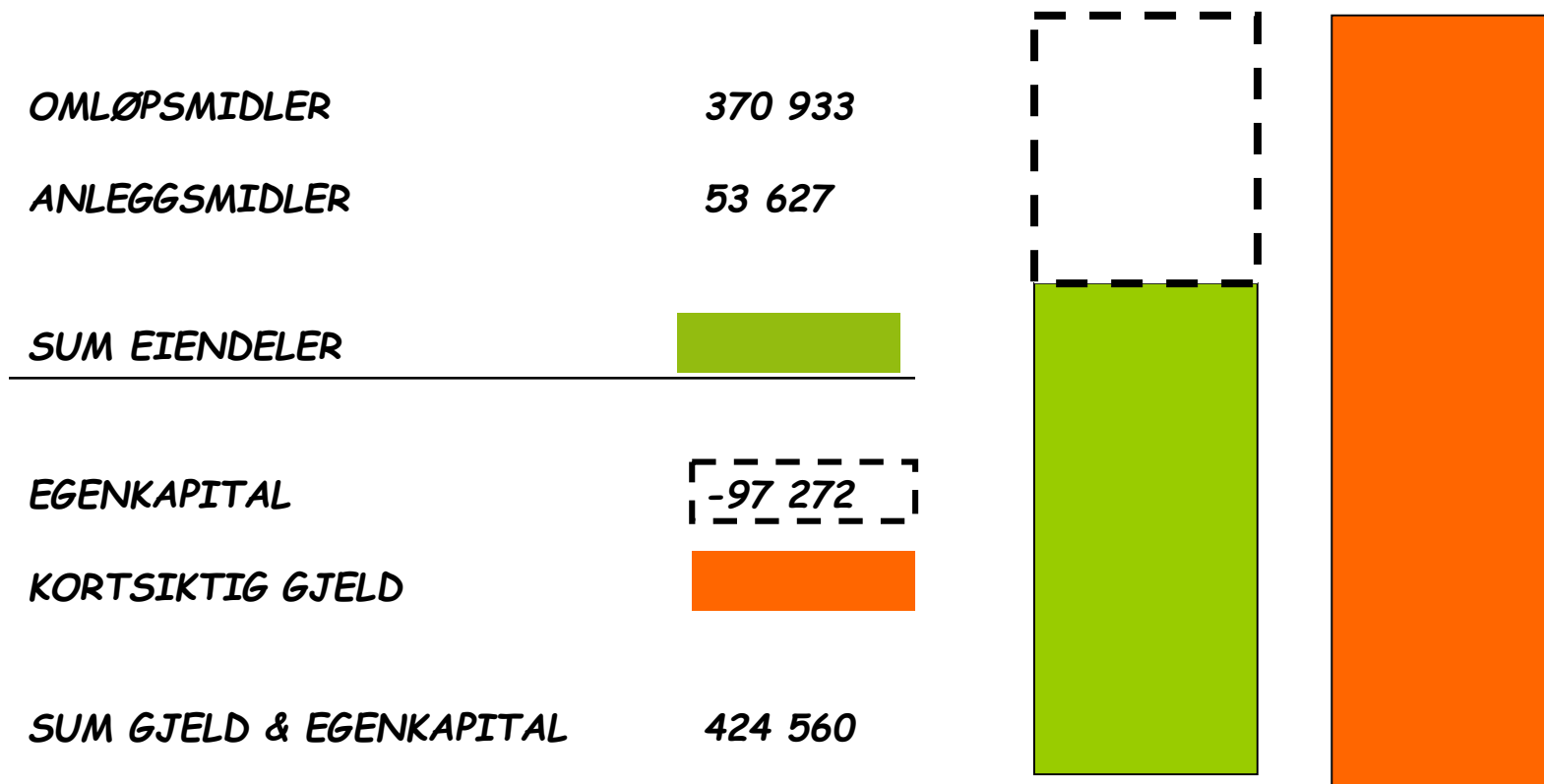
Insolvenskravet (kkl. §§ 60-61)

- *Insovenskravet skal sikre at konkurs bare blir åpnet når det er formålstjenelig*
- *Hovedregel: Vedvarende illikviditet*
- *Unntak: Suffisiens*
- *[Lynkurs i lesning av regnskaper]*

Balanse = positiv egenkapital

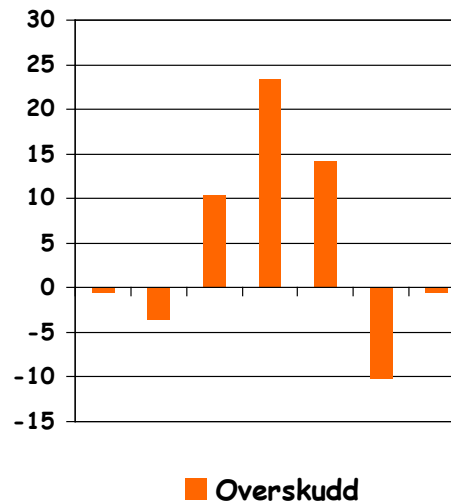
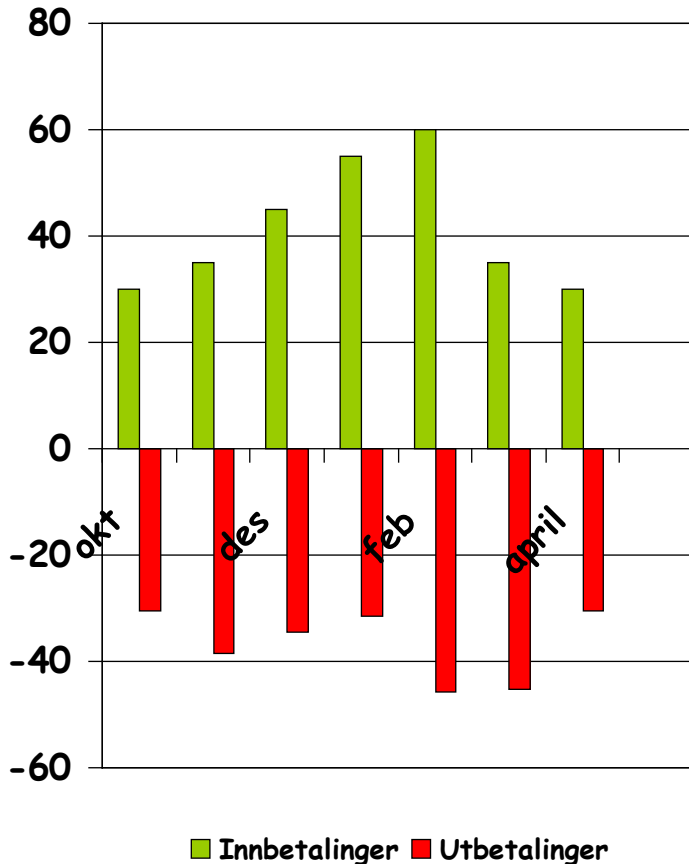
Underbalanse = negativ egenkapital

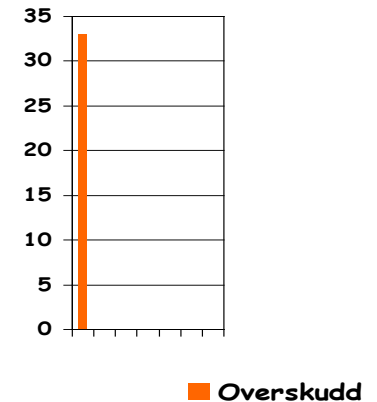
Likviditet

- å kunne betale ved forfall

Pr. mnd.

Pr. år

Plussiden

- *Beslagsfrie eiendeler*
- *Ikke realiserbare eiendeler*
- *Særlig illikvide eiendeler (kkl § 61, jfr. kkl §§ 72 og 153)*
- *Betingede rettigheter*
- *Fluktuerende verdier*
- *Verdsetting basert på fortsatt drift?*

Minussiden

- Fordringer som ikke kan gjøres gjeldende i konkurs (dekl § 7-13)
- Fordringer basert på omstøtelige transaksjoner (dekl § 5-1)
- Uforfalte fordringer
- Tvilsomme fordringer
- Betingede fordringer
- Betydning av muligheten for en løsning med kreditorene

[Presumsjonsregler]

- o Skyldnerens erkjennelse (kkl § 62)*
- o Betalingsstansning (kkl § 62)*
- o Intet til utlegg (kkl § 62)*
- o Konkursvarsel mot skyldneren (kkl § 63)*

*Hva skal dras inn i
gjeldsforfølgningen?
-Det debitor eier. Kontrakter*

Hovedregelen (deknl § 2-2)

- o *tilhører skyldneren*
- o *på beslagstiden*
- o *som kan ... omgjøres i penger*
- o *De "reelle" eierforholdene er avgjørende (Rt 1935 981 (Bygland-dommen))*

Realitet og formalitet

- *Vår higen etter det reelle forhold*
- *Hva kjennetegner den underliggende realiteten?*
- *Hva gir den klareste argumentasjonen?*

Noen vanlige innvendinger mot beslag

- Debitor har blitt tilført et formuesgode
Rt 2000 1360 Lena maskin
- Kreditor har ikke villet gi kreditt
- Debtors eiendomsrett er ugyldig
- Debtors eiendomsrett er betinget av motytelse

Kontrakter i konkurs

- **Kontrakter er et formuesgode som kan beslaglegges**
 - **Nettobeslag (beholder kontraktsgjstanden mot å betale dividende av kontraktssummen)**
 - **Bruttobeslag (boet «trer inn»)**
- **Forholdet til heving**

Nettobeslag

- **Overlevering før boåpning er avgjørende for om boet kan ta nettobeslag**
 - **Stansingsrett**
 - **Overlevering etter boåpning**
 - **Eiendomsrettens overgang**
 - **Hevingsrett**

Stansningsrett (deknl § 7-2)

- **Sammenhengen med kontraktsrettslig tilbakeholdsrett (kjl §§ 10 og 61, avhendingsl § 5-5)**
- **Sammenhengen med beslagsretten (deknl § 2-2)**
- **Virkning som separatistrett**
- **Kan gjøre gjeldende uten spesiell rettsvernakt**
- **Må gjennomføres**
- **Stansning er ikke nødvendig om overleveringen skjer til boet (deknl § 7-9)**
- **Alternativer til stansning**
 - **Levering med hevingsforbehold (kjl § 54(4), avhendingsl § 5-3(4))**
 - **Levering mot salgspant (pantel §§ 3-17 og 3-22, tingl § 21(3))**
- **Begrunnelse for stansningsretten**

Bruttobeslag

- **Inntreden (dekl §§ 7-3 fg)**
 - **Rett til inntreden (dekl § 7-3)**
 - **Avtalens vilkår (dekl § 7-4(1))**
 - **Oppdeling av kontrakten (dekl § 7-4(2))**
 - **Sikkerhet (dekl § 7-5)**
 - **Oppsigelsesadgang (dekl § 7-6)**
- **Hevingsrett (dekl §§ 7-3 og 7-7)**
- **[Beslag av andre kontraktstyper (dekl §§ 7-10 fg)]**

*Hva skal dras inn i
gjeldsforfølgningen?
-Det som omstøtes*

Generelt om omstøtelse

- *Rettsvern og omstøtelse*
- *Objektiv regler*
- *Subjektive regler*
- *[Virkningen av omstøtelse]*

Fristdagen (deknl § 1-2)

- Hovedregel: Begjæringsdagen*
- Fortsettelsessynspunktet*

Ekstraordinær betaling (dekl § 5-5)

- *Oversikt over regelen*
- *Begrunnelse*
- *Usedvanlig betalingsmiddel*
- *Før normal betalingstid*
- *Beløp som betydelig forringer betalingsevnen
(Rt 1999 64 Teamcon)*
- *Ordinær- unntaket (Rt 1997 1623 Royal
Christiania, Rt 1995 222 Direkte reklame)*
- *Siste ledd: Forholdet til dekl § 5-7*

Subjektiv omstøtelse (dekl § 5-9)

- **Oversikt over regelen**
- **Begrunnelse**
- **Disposisjon**
 - Avgrensing mot faktiske handlinger?
 - Avgrensing mot utlegg?
- **Kreditor-kadelig disposisjon**
 - Bryte likedelingsprinsippet (Rt 1986 889 Eastco)
 - Unndra eiendeler
 - Forøke gjeld
- **Utilbørlig**
 - Objektiv norm (Rt 1995 259 Palonen)
 - Synspunktet redningsaksjon (Rt 2001 1136 Kjell's Markiser)
- **Svak eller svekket økonomi**
- **Ikke subjektiv unnskyldningsgrunn**